

MÈTODES NUMÈRICS I

Grau de Matemàtiques, primer semestre, curs 2010-11

Examen parcial del 8 de novembre de 2010

1.- Volem calcular el volum d'un con, on el radi de la base és $r = 0.250\text{m}$ i l'alçada és $h = 0.500\text{m}$,

$$V = \frac{\pi r^2 h}{3}.$$

- a) Suposem que la precisió de les mides correspon als dígit donats (amb arrodoniment), i que usem l'aproximació $\pi \approx 3.1416$. Usant la fórmula de propagació d'errors, digues a quin interval es troba el volum del con (suposem que no es comet cap error en les operacions).
- b) Suposant que l'error en les mesures de r i h és el mateix, amb quina exactitud cal conèixer les dades (i π) per tal de garantir un error absolut menor que 10^{-5} en el càlcul del volum del con?
- c) Si es comet un error relatiu de 10^{-10} en les operacions aritmètiques, com afecta això a l'error final comès a l'apartat a)?

2.- Sigui a i b dos nombres reals positius tals que $a > b$, i considerem les dues expressions equivalents

$$a^2 - b^2 = (a + b)(a - b).$$

Suposem que cada operació aritmètica es fa amb un error relatiu fitat per u .

- a) Trobeu fites dels errors relatius per a les dues expressions, en funció de u , a i b .
- b) Raoneu quina de les dues expressions és numèricament millor, en cadascun dels dos casos: $a \gg b$ i $a \approx b$. Indicació: Podeu fer proves numèriques. Per exemple, considereu $a = 9.8765$ i els dos casos $b = 0.011111$ i $b = 9.8754$. Feu els càlculs amb pocs dígit.

3.- Sigui $U = (u_{i,j})$ una matriu real $n \times n$, regular i triangular superior.

- a) Demostreu que $U^{-1} = X = (x_{i,j})$ és també triangular superior.
- b) Doneu fórmules recurrents per a trobar els elements de X en forma d'algorisme i compteu quants productes i quantes divisions cal fer (en funció de n).

4.- Considerem la matriu

$$A = \begin{pmatrix} 1 & -1 & 2 & 0 \\ 2 & a & 5 & -1 \\ 3 & 3 & 7 & 2 \\ 4 & 8 & -6 & 1 \end{pmatrix}$$

- a) Digueu per a quins valors del paràmetre a NO existeix la descomposició $A = LU$, amb U triangular superior, i L triangular inferior amb uns a la diagonal.
- b) Per a quins valors d' a NO existeix la descomposició $PA = LU$, on P és una matriu de permutació?

5.- Considerem el sistema lineal real $Ax = b$, $n \times n$. Suposem A regular i $b \neq 0$. Sigui y una aproximació de la solució exacta x , $e = x - y$ el vector error, i $r = b - Ay$ el vector residu. Usarem una norma vectorial qualsevol, així com la norma matricial associada.

- a) Demostreu $\frac{\|r\|}{\|A\|} \leq \|e\| \leq \|A^{-1}\| \|r\|$.
- b) Raoneu si és certa o falsa la proposició següent: $\|r\|$ petit implica $\|e\|$ petit.
- c) Idem $\|e\|$ petit implica $\|r\|$ petit.
- d) Demostreu $\frac{\|r\|}{k(A)} \leq \frac{\|e\| \|b\|}{\|x\|} \leq k(A) \|r\|$.

Entrega problemes diferents en fulls diferents

Notes: Dimecres 17 de novembre, a les 12h, al Campus Virtual i al taulell del “xalet”.

Revisions: Divendres 19, de 12:30 a 13:00, al “xalet”.